OP PEIL HOUDEN

Het programma van de PvdA voor de waterschapsverkiezingen Rijn en IJssel van 2015

De kwaliteit en het beheer van het water, de bescherming tegen het water, ze zijn vitaal voor ons land. De PvdA wil dat ons waterschap Rijn en IJssel, samen met de andere overheden, organisaties en particulieren deze kerntaken verbindt met een brede maatschappelijke agenda. Dus kiezen voor duurzaamheid en klimaatbestendigheid. Kiezen voor een evenwichtige balans in de belangen van de burgers, de natuur en de economie.
Goed waterbeleid kost geld, waarbij de PvdA kiest voor een eerlijke verdeling van de lusten en de lasten. Inzien dat waterkwaliteit essentieel is voor onze leefomgeving staat daarbij voorop. Dat vraagt om een brede, actieve en innovatieve invulling van het waterbeleid in samenwerking met anderen. Educatie, met name voor de jeugd, vinden wij daarbij van groot belang. Zonder kennis mag ook niet verwacht worden van de toekomende generaties dat zij zorg hebben voor het water en de rol die het speelt in ons leven op allerlei gebied. Kennis en kunde over onze historie als waterschappen zal nadrukkelijker uitgedragen moeten worden om het waterbewust zijn te versterken.

De PvdA wil zo sterk mogelijk vertegenwoordigd zijn in het bestuur van ons waterschap, om daar onze sociaal-democratische inbreng te hebben op het beleid. Uiteraard kiezen we voor goed waterbeheer, goede waterkwaliteit en veiligheid. Maar er mag ook van ons verwacht worden dat we accent zullen leggen op het stedelijk gebied, duurzame oplossingen, eerlijke toedeling van de kosten met een behoorlijk kwijtscheldingsbeleid. Maar ook oog hebben voor de maatschappelijke rol die we vervullen op onderwerpen als het behoud van cultuurhistorische kunstwerken. Maar ook laat ons recreatie en toerisme als economische dragers in ons gebied, ons zeker niet koud. De vissers in het bijzonder dragen wij een warm hart toe, temeer daar zij hebben bewezen ook de ogen en oren te zijn voor ons waterschap in ons werkgebied

De visie van de PvdA op de taken van het waterschap

Waterbeheer is een vitale taak in ons waterrijke land. Voor een goed beheer hebben we een sterk, professioneel waterschap nodig hebben: voor de bescherming tegen het water, om te zorgen voor voldoende water in droge tijden en niet te veel water in natte tijden, en om te zorgen voor een goede waterkwaliteit. Om die taak waar te kunnen maken hebben wij een krachtige professionele organisatie nodig naast een bestuur dat kan werken met een eigen profiel. Dat vraagt om een bestuursstijl van openheid, collegialiteit, samenwerking, maar ook met individuele verantwoordelijkheid in gebondenheid binnen de verschillende portefeuilles. Het waterschap besturen doe je er niet even bij maar vraagt om grote inzet en gedrevenheid waarbij wij ervan uit dat 3 FTE formatie noodzakelijk is.

Dat ons klimaat verandert merken wij dagelijks. In het waterbeheer kunnen we maatregelen treffen die klimaatverandering zoveel mogelijk opvangen. Maar duidelijk is ook dat samenwerking met gemeenten met name voor het stedelijk gebied noodzakelijk zal zijn. Als aandeel in een reeks van acties die nationaal en internationaal ondernomen moeten worden willen wij onze bijdrage leveren in kennis en uitvoering maar verwachten ook een financiële impuls van de andere overheden en belanghebbende.

Ons waterschap moet zorgen voor een goede balans in het waterbeheer en de ontwikkelingsmogelijkheden in ons waterschap. Dat is belangrijk voor de boeren, voor de natuur en voor de leefbaarheid in de bebouwde omgeving, op korte en op lange termijn. De PvdA meent dat je in het waterbeheer meer dan nu moet aansluiten op en gebruik moet maken van de natuurlijke processen. Water stroomt af, we moeten rekening houden met extreme

pieken en langere droogtes en dat alles houdt in dat we meer waterbergend vermogen zullen moeten realiseren. Dit denken zal ook invloed hebben op het grondwaterpeilbeleid. Het hoeft niet altijd van zelfsprekend te zijn dat het peil de functie volgt. Telkens zal de afweging weloverwogen gemaakt moeten worden. Zo stond dat al in de Nota Ruimte en die manier van denken moet op zijn minst bewust gangbaar worden gemaakt.

Het stedelijk waterbeheer is terecht stevig op de agenda van het waterschap gekomen. Het komt daarmee meer in balans met de traditionele benadering waarin het accent op het landelijk gebied ligt. In het stedelijk gebied moeten de accenten sterk liggen op het voorkomen van wateroverlast, de beleving van het water en op afspraken en maatregelen die plaatselijke opwarming (hittestress) tegengaan.

Het waterschap zorgt voor een goede waterkwaliteit. Ons waterschap wil er mede zorg voor dragen dat Nederland op tijd voldoet aan de afgesproken normen. De afspraken die voortvloeien uit de Kaderrichtlijn Water "moeten" uitgevoerd worden, maar we willen wel oog houden voor de financiële belasting die dat met zich mee zal brengen. Als dat meer geld kost dan er nu begroot is, moeten we niet beknibbelen op onze ambitie, maar een oplossing vinden in de tijd. Wij zijn voorstander van een 2e WOK (Water Overeenkomst) met de provincie, maar wel met een reële verdeling als het gaat om de kosten.

Van ons waterschap mag een innovatieve houding worden verwacht. Hierbij kan samenwerking met andere waterschappen, overheden, bedrijven en de wetenschap veel opleveren. We willen dat nieuwe ontwikkelingen met kracht worden voortgezet, bijvoorbeeld door medicijnresten, hormonen en microplastics uit het afvalwater te halen. Dit zal niet op de korte termijn direct realiseerbaar zijn om met name financiele redenen maar een stip op de horizon zal zeker gezet moeten worden. Effectief daarbij is het zuiveren van vervuild water bij de bron, zoals bij ziekenhuizen en industrie. De innovatieve aanpak ondersteunt de internationale koppositie van de Nederlandse kennisinstituten en bedrijven.

Het waterschap heeft de belangrijke publieke verantwoordelijkheid voor het zuiveren van het afvalwater van alle huishoudens en van de meeste bedrijven. De afvalwaterzuivering is een integraal onderdeel van de afvalwaterketen. Samenwerking met de gemeenten in afvalwaterteams is daarbij vanzelfsprekend. De behoefte om ook met drinkwaterbedrijven samen te gaan werken zal groeien met het oog de zorg voor voldoende drinkwater. Oogmerk is om duurzamer, efficiënter en effectiever te gaan werken tegen lagere maatschappelijke kosten. Waterschappen zetten actief in op het besparen en (terug)winnen van energie en grondstoffen bij hun (kern)activiteiten. Met name de afvalwaterzuiveringen bieden de kans om energieneutraal te zijn en belangrijke eindige grondstoffen zoals fosfaat terug te winnen. Wij vinden het daarbij van belang om een minimale bezuiniging realiseren van 5% met een uiteindelijk streven naar energie neutraal op de langere termijn. Waterkracht, zonnen energie en windmolens op en rond onze installaties en grondgebied zou als mogelijkheid in beeld gebracht moeten worden in combinatie met een streven op uitvoering in deze nieuwe regeerperiode. Daarbij gaan we ervan uit dat burgers in de omgeving er een graantje van meepikken

Het waterschap is eigenaar van en beheert een stelsel van waterwegen, dijken en kades. Belangrijk voor het waterbeheer, maar evengoed belangrijk voor landschap en natuurontwikkeling en voor allerlei vormen van recreatie. De PvdA kiest voor oplossingen die natuur en landschap verbeteren en steunt de benadering van "ruimte voor de rivier" en "bouwen met de natuur". Het waterschap blijft open staan voor meervoudig ruimtegebruik en spant zich in om natuurbeleving, waterrecreatie en recreatie langs het water de ruimte te blijven geven, zoals het blijvend openstellen van kades en dijken, op zijn minst voor de wandelaar en de fietser. We steken niet onder stoelen of welke banken dan ook dat wat ons betreft schapen op onze dijken horen.

Democratische en maatschappelijke functie van het waterschapsbestuur

Het waterschap opereert niet in isolement. De taak van ons waterschap raakt die van andere overheden. Het waterschap werkt als functionele overheid intensief samen met gemeenten, provincies, de rijksoverheid en met de andere waterschappen om het integrale karakter van het waterbeheer verder te versterken en zo efficiënt mogelijk te werken.
Het waterschap staat ook open voor samenwerking met allerlei maatschappelijke organisaties die de taken van het waterschap raken. Evengoed de agrarische belangenorganisaties als de natuurbescherming, evenzeer het georganiseerd bedrijfsleven als organisaties van bewoners en verenigingen.

Het waterschap moet maatschappelijk verantwoord ondernemen, een vanzelfsprekendheid voor elke publieke organisatie. Dat betekent dat duurzaam opereren de leidraad is, zuinig met energie en grondstoffen, maatschappelijk verantwoord personeelsbeleid, maar ook maatschappelijk verantwoord aanbestedingsbeleid. Net als elke overheid moet een waterschap een voorbeeld zijn voor de samenleving. Dit geldt niet in de laatste plaats voor onze bijdrage om een plek te creeeren voor mensen met een grote achterstand tot de arbeidsmarkt.

De PvdA vindt de democratische legitimatie van het waterschapsbestuur essentieel. De PvdA vindt dat alle leden van het waterschapsbestuur rechtstreeks gekozen moeten worden. Als functionele democratie heeft zij haar zelfstandige bestaansrecht meer dan waar gemaakt de afgelopen eeuwen en worden daarin ondersteund in de uitkomst van het onderzoeksrapport van de ……
Elke overheid is verplicht bij beleidsmaatregelen of een project dat invloed heeft op waterbeheer of waterkwaliteit een watertoets te doen. Daarbij speelt de eis mee dat wie een probleem veroorzaakt meebetaalt aan de oplossing. Aan een watertoets bij uitgewerkte plannen hebben we niet genoeg; al bij het ontwikkelen van een initiatief moeten afspraken gemaakt worden over duurzaam waterbeheer en klimaatbestendig bouwen. Zo kan de functie aangepast worden aan een zo natuurlijk mogelijk waterpeil.

Voor water bestaan geen grenzen. Het waterschap moet daarom ook een internationale oriëntatie hebben. In de eigen taken, maar ook om internationaal kennis te delen en om ervoor te zorgen dat de technologie en aanpak voor Nederland een goed exportproduct is. Internationale solidariteit uit zich in kennisoverdracht en hulp bij concrete projecten in landen die dat alleen niet goed geregeld krijgen.

Het profijtbeginsel en een eerlijke lastenverdeling

Waterschappen heffen belasting om hun werk te kunnen doen. Belasting heffen vraagt om democratische controle. Een democratisch gekozen bestuur van het waterschap is in de eerste plaats bedoeld om een politieke afweging te maken over de noodzaak van de uitgaven, de hoogte van de belastingen en om bij deze belastingen te zorgen voor een rechtvaardige lastenverdeling.

Het belastingsysteem van de waterschappen is deels gebaseerd op het idee dat je betaalt voor wat je krijgt (het profijtbeginsel) en op het principe dat de kosten moeten worden opgebracht door wie ze veroorzaakt (zoals bij vervuiling). Wij zijn het met die uitgangspunten eens en vinden dat ze nog wel scherper mogen worden toegepast.
Bij waterschapsheffingen wordt niet gekeken naar draagkracht van de belastingbetaler. Daarom is kwijtscheldingsbeleid essentieel. Dat betekent voor ons het vasthouden aan een kwijtschelding tot 100% van de bijstandsnorm en gelijke behandeling voor de kleine zelfstandige.

De agrarische en stedelijke belangen moeten in het waterschap niet tegen elkaar maar naast elkaar worden afgewogen. Bij de lastenverdeling geldt dit principe evenzeer. Maar we willen wel in het achterhoofd houden dat de agrarische productiesector een groot economisch belang heeft bij een op de bedrijfsvoering afgestemd waterbeheer. Dat rechtvaardigt ook dat zij een substantieel deel van de kosten draagt die gemaakt worden voor het waterbeheer in het landelijk gebied.